

Простор полн со живот

Појавата на изложување слики надвор од официјалните музејски и ликовни галерии кај нас датира од пред околу три години. Досега во Скопје се случиле изложбени простор да бидат: месарница, продавница за чевли, за мебел, за предмети од домаќинството, пивцерија, кафеана. Во овие, да ги наречеме алтернативни галерии, излагале постари и во јавноста афирмирани ликовни творци, но и млади уметници кои тукушто зачекориле во мачното но инспиративно пространство на творештвото.

Причините за навидум сè позачестеното „одметнување“ на умет-

но во последните години не ја надминува бројката од 15 до 20. Тие салони зиме се незатоплени и уште понегостопримливи за и онака малиот број публика, која не е побројна ниту во другите сезони. Но најверојатно, овие фактички состојби многу помалку им пречат на нашите уметници, отколку начинот на кој галериите ја вршат својата функција.

Мнозина од таканаречените познати уметници, оние кои зад себе имаат години творечко и излагачко искуство и признанија и кои во секоје време можат да реализираат изложба во овие наши позначајни галерии, изложувањето таму со задоволство би го менувале за из-

ните на уметноста (доста затворени за поширок круг од нив), се задоволуваат со излагање на своите цртежи и слики или графики меѓу чевли, тенџериња или спални гарнитуре по градските изложби.

УПРОСТЕНИ ПРИЧИНИ

Вака изнесени причините поради кои ликовните уметници сè повеќе ги напуштаат ликовните галерии и салони, иако се најглавни, може да изгледаат поедноставени и упростени. Веројатно дека секој поединечен ликовен творец има и сопствена приказна зошто своите дела побрзо би ги изложил в кафеана или градски изложбени одошто во галерија. Меѓу останатите причини само да го споменеме и малиот број галерии во споредба со бројот на ликовните уметници. Скорешното отворање на Ликовниот салон на ДЛУМ во Скопје ќе создаде можност за уште нови 15 изложби годишно. За 650-те ликовни уметници, колку што број Друштвото на ликовните уметници на Македонија тоа ќе биде само капка во морето на можноста за презентирање на сојузната продукција.

Затоа, постоењето на алтернативните галерии треба да се прими, кажано со речникот на медицината, како првата болка што го опоменува телото дека со некој негов орган не е во ред. Ако галериите не ја отфрлат својата зачмаеност, неефикасност и гломазност во функционирањето, во чија основа лежи поттикот и афирмацијата на современото творештво, тоа својот пат до јавноста ќе си го изнајде вака или онака билејќи по својата природа е јавно. Работата е во тоа комуникацијата и посредничеството меѓу творештвото и публиката, сепак, да е во рацете на стручњаци.

Стремежите за нови форми на создавање и презентирање во областа на ликовното творештво, сè почесто ги одалечува нашите ликовни уметници од официјалните музејски и галериски салони

ниците од официјалните галерии што постојат да да го афирмираат нивното создавање, се повеќе. За сега одговорите за оваа релативно нова појава, главно, треба да се побараат во начинот на работата на овие галерии од една страна и стремите за нови форми на создавање и презентирање на создаденото, што го заговараат уметниците, од друга.

СПОНТАНО И ИСКРЕНО

Да се повторува, како толку пати до сега дека музејските и галериските институции работат со минимални финансиски средства е излишно. Познато е дека изложбите што може една ваква институција годишно да ги организира

ложување в кафеана, на пример. Па, тоа и го прават. Зошто? Затоа што повеќе веруваат во комуникацијата што нивната уметност ја остварува во простор полн со живот, секојдневен, со публика која не е, според нивното сфаќање, заситена од уметноста, која неа не ја прима како принуда. Во кафените и во сите други „обични“ и „неуметнички“ простори, сметаат овие наши уметници, каде што не ма посредници, уметноста се доживува спонтано и искрено. А токму за тоа, накучо речено, многумина од нив се и заинтересирани.

Младите пак, раководени од природната желба за афирмација, немајќи друг избор кога веќе не можат лесно да ги освојат пантео-